

[Undervisningsministeren.]

Forslaget indeholder i kapitel V en række regler om ændret opbygning af ungdomsskolens og fritidsundervisningens administration på kommunalt plan og på amtsplan. Under hensyn til de forestående reformer af hele den kommunale og amtskommunale administration finder jeg det — i forståelse med de kommunale sammenslutninger — rimeligt, at vi undlader ved denne lovrevision at indføre ændringer i administrationsapparatet. Sådanne ændringer ville i givet fald kun kunne komme til at virke i ganske kort tid, fordi kommunalreformen naturligvis efter sin gennemførelse vil give anledning til nye overvejelser om administrationen også på dette felt. Der vil derfor blive fremsat ændringsforslag gående ud på, at den nugældende opbygning af administrationen bibeholdes i en overgangsperiode, indtil forholdene efter kommunalreformen er afklaret.

Jeg har glædet mig over den modtagelse, forslaget fik i dette høje ting ved første fremsættelse, og jeg er fortsat villig til en åben drøftelse om alle punkter i dette forslag, som der er så bred interesse for her i tinget.

Med disse bemærkninger anbefaler jeg lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Indenrigsministeren (Hans Hækkerup): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om indfødsrets meddelelse*.

Nærværende lovforslag er udarbejdet efter samme retningslinjer som de senest vedtagne indfødsretslove, og det omfatter i alt 327 personer.

I lighed med tidligere år er det min hensigt senere i folketingsåret at fremsætte forslag om meddelelse af dansk indfødsret til yderligere et antal personer.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til det høje folketings velvillige og hurtige behandling.

Jeg skal endvidere tillade mig for det høje folketing at genfremsætte *forslag til lov om kommunernes styrelse*.

Som det vil være det høje tings medlemmer bekendt, har lovforslaget tre gange tidligere været genstand for behandling i tin-

get. Det nu fremsatte forslag er identisk med det forslag, der blev fremsat den 7. december 1966. I den mellemliggende tid er der imidlertid sket en række ændringer i den øvrige lovgivning, der får betydning for styrelsesloven, ligesom indenrigsministeriet har modtaget opfordringer og henvendelser fra folketingets ombudsmand, organisationer og kommuner. Jeg vil derfor under lovforslagets videre behandling fremkomme med forslag om visse ændringer og tilføjelser.

Jeg har vist lov at sige, at lovforslaget under de tidligere behandlinger i tinget i det store og hele blev godt modtaget af ordførerne for de forskellige partier, og det er derfor mit håb, at det må lykkes at få behandlingen af forslaget tilendebragt i denne samling.

Det er, som jeg også berørte, da jeg sidst genfremsatte forslaget, af stor betydning for det videre arbejde med de mange problemer, der knytter sig til kommunalreformen, herunder opgavefordelingen mellem staten og kommunerne, at den nye styrelsesordning bliver fastlagt så hurtigt som muligt.

Hertil kommer, at den nye styrelseslov vil nødvendiggøre ændringer i speciallovgivningen i ret betydeligt omfang, og disse ændringer skulle gerne kunne træde i kraft i 1970 samtidig med styrelsesloven.

Endelig bør der levnes kommunerne en rimelig tid til at sætte sig ind i og indrette sig efter de nye bestemmelser.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget og til mine udtalelser ved lovforslagets tidligere fremsættelser og behandlinger, skal jeg anbefale forslaget til det høje tings velvillige behandling.

Endelig skal jeg tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om sundhedsplejerskeordninger*.

Under tingets behandling i foråret 1963 af forslaget til den nugældende lov om sundhedsplejerskeordninger blev der fra alle sider i salen tilkendegivet et stærkt ønske om at nå frem til, at spørgsmålet om, hvorvidt et spædbarn kan komme ind under et betryggende sundhedsplejersketilsyn, ikke skal være afhængigt af, om barnet bor i den ene eller den anden kommune, og man overvejede derfor, om spædbørnssundhedsplejen ikke burde pålægges kommunerne som en obligatorisk foranstaltning.

[Indenrigsministeren.]

Folketinget undlod imidlertid at indføre et sådant påbud i loven, fordi der ikke var et tilstrækkeligt antal uddannede sundhedsplejersker til at udføre opgaverne i praksis. Der er imidlertid for mig ingen tvivl om, at kommunerne i høj grad fik deres opmærksomhed over for dette område skærpet både gennem tingets debat og gennem den henstilling over for kommunerne, som loven indeholder, og at det væsentligt er derfor, at vi siden lovens vedtagelse har fået en så stærk stigning i antallet af nye sundhedsplejerskestillinger i hidtil udækkede områder, som oplysningerne i bemærkningerne til dette lovforslag viser.

Men bemærkningernes tal bekræfter tilige på ny, at henstillinger eller påbud til kommunerne om at etablere rammerne om en sundhedsplejerskes arbejde ikke er nok. Der kræves også tilgang af personale med den nødvendige uddannelse, og på dette punkt har udviklingen været mindre positiv. I treåret 1964 til 1966 er antallet af normerede stillinger steget med 85, men antallet af besatte stillinger kun med 38.

I dag er situationen den, at der ville være behov for yderligere omkring 150 sundhedsplejersker, såfremt landet skulle dækkes med en traditionelt udformet spædbørnssundhedspleje. Den årlige tilgang af nyuddannede sundhedsplejersker overstiger imidlertid kun knebent det antal sundhedsplejersker, der i de kommende år vil gå af fra aktiv tjeneste.

Over for denne situation kan der sættes ind med 2 forskellige sæt foranstaltninger. Dels kan man ad uddannelsesvejen søge tilgangen af sundhedsplejersker øget. Dels kan man bestrebe sig på ved en ændret tilrettelæggelse af sundhedsplejerskernes arbejde at søge deres arbejdskraft bedre udnyttet, således at landsdækning kan opnås med færre sundhedsplejersker, end der kræves ved traditionelle spædbørnssundhedsplejerskeordninger.

Efter mit skøn må vi gå begge veje, og der er, som det fremgår af bemærkningerne, da også taget initiativ både til en udbygning af uddannelsen og til en gennemgribende undersøgelse og nyvurdering af de mål, der skal nås ved spædbørnssundhedsplejen.

Spørgsmålet om tilrettelæggelsen af sundhedsplejearbejdet er nok det, der indeholder de mest interessante perspektiver. Selv om der er sket ændringer i tidens løb, hviler tilrettelæggelsen af dette arbejde stadig på et grundlag fra årene før 2. verdenskrig, hvor problemet i første række var at få nedbragt den alt for høje dødelighed blandt børn under 1 år. Sigtet er vel med samfundsudviklingen blevet forskudt i retning af en mere almen omsorg for børnenes helbredsmæssige tilstand, men der er fra forskellig side — og efter de sagkyndiges mening med rette — sat spørgsmålstejn ved, om vi i dette arbejde har draget de fulde konsekvenser af udviklingen. Det er et spørgsmål, om den almindelige velstandsstigning, den bedre oplysning, den langt bedre hygiejne, de store fremskridt i sygdomsbekæmpelsen og den meget mindre smitterisiko ikke gør det tvivlsomt, om der i dag foreligger et reelt behov for et almindeligt rutinemæssigt helbredstilsyn af det hidtidige tilsnit.

Men det er samtidig et spørgsmål, om sundhedsplejen i sin nuværende form er i stand til at gøre nok for de børn, der har mest brug for tilsyn, og for de mødre, der har størst behov for støtte. For børn med trivselsproblemer og fysiske eller psykiske handicap hører vanskelighederne ikke op med 1 års alderen, snarere tværtimod. Men er det da rimeligt, at sundhedsplejersketilsynet hører op på dette tidspunkt?

Og er det mon rigtigt, at sundhedsplejersken i så høj grad som nu arbejder som en løsrevne brik i det samlede mønster af medicinske og socialmedicinske foranstaltninger, som samfundet stiller til rådighed, eller bør hun bringes ind i et nærmere arbejdsmæssigt fællesskab med andre områder inden for sundheds- og sygeplejen?

Er det endelig sikkert, at den traditionelle tilrettelæggelse af tilsynet danner den mest hensigtsmæssige ramme om støtten til den uerfarne moder?

Det er nogle af de vigtigste spørgsmål, som det af sundhedsstyrelsen nedsatte udvalg skal se på, og de kan derfor ikke besvares i dag. Jeg lægger megen vægt på, at der nu tilvejebringes et solidt grundlag for en stillingtagen til, hvad vi under vore dages samfundsforhold bør sigte imod i det sygdomsforebyggende arbejde for vore børn,

[Indenrigsministeren.]

og at der gives det nedsatte udvalg tid til en tilbundsående undersøgelse og overvejelse af disse forhold.

Men uanset hvad man måtte nå frem til på dette punkt, er der næppe tvivl om, at en indsats for at forøge tilgangen af nye sundhedsplejersker er stærkt påkrævet, og overvejelser af dette spørgsmål er som nævnt i bemærkningerne sat i gang af det nyligt etablerede uddannelsesnævn for sundhedsvæsenet. Endelig stilling til, hvad der bør ske, kan først tages, når nævnets indstilling foreligger. Når tanken er gået i retning af oprettelse af en ny skole i København, skyldes det navnlig, at man herved giver sygeplejersker, der bor i eller i nærheden af hovedstadsområdet, og for hvem det — f. eks. fordi de selv har små børn — har været vanskeligt gennem en længere periode at tage ophold i Århus, en langt bedre mulighed for at deltage i undervisningen.

Således som den øjeblikkelige stilling er med hensyn til de forskellige overvejelser vedrørende spædbørnsundhedsplejers fremtid, finder jeg, som det vil være fremgået af det foregående, ikke, at tiden er moden til nu at foretage realitetsændringer i den gældende lov om sundhedsplejerskeordninger, og jeg skal derfor anbefale mit forslag om udskydelse af revisionsfristen til folketingsåret 1970-71 til det høje tings velvillige behandling.

Finansministeren (*Grünbaum*): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting skriftligt at fremsætte *forslag til lov om ændring af toldloven*.

Lovforslaget tilsigter først og fremmest at gennemføre de toldnedsættelser, som vil være en følge af Danmarks tiltrædelse af den som resultat af Kennedyrunden oprettede Genèveprotokol, der indeholder de toldnedsættelser og toldbindinger, som de enkelte deltagende lande i Kennedyrunden påtager sig. Det er dog kun de tilfælde, hvor man fra dansk side har tilbudt at nedsætte de gældende toldsats, der giver anledning til ændringer i toldloven. Indrømmelser, der består af binding af en gældende toldsats, kommer ikke til udtryk i lovgivningen. Med hensyn til forløbet af

Kennedyrunden, herunder hvad Danmark har opnået af indrømmelser fra andre lande til gengæld for vore egne indrømmelser, skal jeg henvide til de oplysninger, der er givet i forbindelse med det af udenrigsministeren fremsatte forslag til folketingsbeslutning om Danmarks tiltrædelse af den som resultat af Kennedyrunden oprettede Genèveprotokol.

Det er fastslået i Kennedyrunde-protokollen, at de tilbudte toldnedsættelser skal ske trinvis og senest være gennemført den 1. januar 1972. De trinvise nedsættelser kan ske enten med $\frac{1}{5}$ af den samlede nedsættelse hver den 1. januar 1968, 1. januar 1969, 1. januar 1970, 1. januar 1971 og 1. januar 1972 eller med $\frac{2}{5}$ den 1. juli 1968 og derefter med $\frac{1}{5}$ hver den 1. januar 1970, 1. januar 1971 og 1. januar 1972. Det står dog landene frit for at foretage en hurtigere aftrapning.

Det er oplyst, at de fleste af de i forhandlingerne deltagende europæiske lande, herunder de andre nordiske lande, EEC samt Storbritannien, vil påbegynde toldaftrapningen med $\frac{2}{5}$ 1. juli 1968 og derefter foretage de resterende nedsættelser med $\frac{1}{5}$ hver den 1. januar 1970, 1971 og 1972. Det må anses for naturligt, at Danmark følger samme toldaftrapningssystem som vore vigtigste europæiske handelspartnere. I forslagens § 1, nr. 1, stk. 2, er det derfor foreslået, at toldnedsættelserne påbegyndes den 1. juli 1968 med $\frac{1}{5}$ og fortsættes med $\frac{2}{5}$ hver den 1. januar 1970, 1971 og 1972. *)

I den som bilag til lovforslaget indeholdte tarif, der skal træde i stedet for den gældende toldtarif, er i kolonne 1 anført de toldsats, der danner udgangspunkt for toldnedsættelserne, hvilke med nogle få undtagelser, som jeg senere nærmere skal kommentere, er de i den gældende toldlov eksisterende toldsats. I kolonne 2 er der ud for de varer, for hvilke der er tilbudt toldnedsættelser, anført den toldsats, som vil være den gældende, når toldaftrapningen er afsluttet pr. 1. januar 1972. Hvor der ikke i kolonne 2 er anført en toldsats, foreligger der altså intet tilbud om trinvis toldnedsættelse, og de i kolonne 1 anførte toldsats skal fortsat gælde. Jeg vil gerne understrege, at de to kolonner i tariffen

*) Trykfejl. Skal være „med $\frac{2}{5}$ og fortsættes med $\frac{1}{5}$ “, jfr. sp. 458.